

ЮГОЗАПАДЕН УНИВЕРСИТЕТ
„НЕОФИТ РИЛСКИ“
БЛАГОЕВГРАД

ЗНАНИЕ ЗА БЪДЕЩЕТО

Департамент за езиково обучение и продължаващо образование

КВАЛИФИКАЦИОНЕН КУРС

(4 кредита / 32 часа лекции + 32 часа самоподготовка)

1. Тема на курса: ЦЪРКОВНОСЛАВЯНСКИ ЕЗИК

2. Анотация на програмата

Настоящият курс е с продължителност 32 академични часа аудиторна заетост. Предвидени са и 32 часа извънаудиторна заетост, в която обучаемите изпълняват задачи за самостоятелна работа (превод и анализ на текстове, работа с библиографски единици и др.).

По време на занятията обучаемите се запознават със създаването, развитието и езиковите особености на църковнославянския език (ЦСЕ). В началото на курса се проследява: 1) историческата връзка на ЦСЕ със старобългарския книжовен език, създаден от светите братя Кирил и Методий през втората половина на IX век; 2) неговото приспособяване към фонетичните езикови особености на руския език; 3) кодифицирането на нормите му от патриарх Никон; 4) „Граматиката“ на Мелетий Смотрицки, издадена през 1618 г. В друга част от теми се разглежда разпространението на ЦСЕ по българските земи, чието начало започва с проникването на старопечатните църковнославянски книги през XVII век, както и неговата роля в изграждането на българския национален книжовен език. Повечето занятия са предвидени за запознаване с фонетичните, граматичните, лексикалните и фразеологични особености на ЦСЕ, както и с неговите правописни норми. В лекционния курс е предвидено време за четене, превод и езиков анализ на различни по жанр църковнославянски текстове.

Дисциплината е предназначена за хора с широки интереси в областта на славянската филология. Тъй като ЦСЕ е официален свещен език на Православната църква, интерес към курса могат да имат свещенослужители и миряни, които искат да задълбочат познанията си по този език.

Курсът е в непосредствена връзка с някои задължителните дисциплини в учебния план на специалността „Българска филология“, сред които са дисциплините: „Старобългарски език“, „История на българския език“ и „История на новобългарския книжовен език“.

След успешното полагане на изпита участниците ще получат удостоверение за придобити три квалификационни кредита.

3. Цели на обучението

Целта на курса е да даде основни познания на обучаемите за църковнославянския език (история, езикови особености, влияние върху българския език и др.).

Департамент за езиково обучение и продължаващо образование

4. Форми и методи на обучение:

- лекции и презентации
- дискусии
- практически упражнения и анализи

5. Индикатори за очаквани резултати от обучението

След преминаване на курса участниците ще могат:

- 1) да разпознават езиковите особености на ЦСЕ,
- 2) да четат и разбират текстове на ЦСЕ,
- 3) да превеждат текстове от ЦС на съвременен български език.

6. Формат и продължителност

- **Присъствено обучение:** 32 часа.
- **Неприсъствена форма:** 32 часа (самостоятелна работа и самоподготовка).

7. Програма на обучението

Присъствена част (32 часа)

I ден

8.30 – 9.15. Старобългарският книжовен език – произход и значение.

9.30 – 10.15. Редакции на старобългарския книжовен език. Руски редакции – ранна и късна.

10.30 – 11.15. Произход и същност на църковнославянския език.

11.30 – 12.15. Ролята на ЦСЕ при изграждането на новобългарския книжовен език.

13.30 – 14.15. Църковнославянска азбука.

14.30 – 15.15. Надредни, надбуквени и пунктуационни знаци.

15.30 – 16.15. Руските фонетични особености на църковнославянския език.

16.30 – 17.15. Звукови промени.

II ден

8.30 – 9.15. Съществителни имена.

9.30 – 10.15. Склонение на съществителните имена.

10.30 – 11.15. Прилагателни и числителни имена.

11.30 – 12.15. Четене и превод на ЦС текстове, анализ на имената.

13.30 – 14.15. Местоимения. Общи сведения.

14.30 – 15.15. Лични, показателни и относително.

15.30 – 16.15. Притежателни и въпросителни.

16.30 – 17.15. Неопределителни, отрицателни и обобщително.

III ден

8.30 – 9.15. Четене и превод на ЦС текстове, анализ на местоименията.

9.30 – 10.15. Глаголи. Общи сведения.

10.30 – 11.15. Спрежения на глаголите в сегашно време.

11.30 – 12.15. Спрежение на атематичните глаголи.

13.30 – 14.15. Минало свършено и минало несвършено време.

14.30 – 15.15. Сложни глаголни времена (бъдеще, минало неопределено и др.).

15.30 – 16.15. Наклонение и залог.

Департамент за езиково обучение и продължаващо образование

16.30 – 17.15. Четене и превод на ЦС текстове, анализ на личните глаголи.

IV ден

8.30 – 9.15. Четене и превод на ЦС текстове, морфологичен анализ.

9.30 – 10.15. Нелични глаголни форми. Причастия, инфинитив.

10.30 – 11.15. Неизменяеми части на речта. Наречия, предлози.

11.30 – 12.15. Съюзи, частици.

13.30 – 14.15. Особености на ЦС синтаксис.

14.30 – 15.15. Употреба на падежите без предлози.

15.30 – 16.15. Употреба на падежите с предлози.

16.30 – 17.15. Четене и превод на ЦС текстове, морфологичен анализ.

Неприсъствена част (32 часа)

- Четене, превод и езиков анализ на ЦС текстове.
- Работа с библиографски единици.
- Подготовка за изпита.

8. Оценяване и удостоверение

- Участие в дискусиите по време на аудиторните занятия.
- Разработване и предаване на задания за самостоятелна подготовка.
- Получаване на удостоверение за 4 квалификационни кредита при успешно полагане на изпита.

9. Начин за завършване на обучението

За да се счита обучението за успешно завършено, участникът трябва:

- да присъства на минимум 90% от присъствените занятия на курса;
- да подготви и представи разработките от самостоятелната работа;
- да покрие критериите за получаване на положителна оценка на изпита.

10. Лектори

Име: доц. д-р Лъчезар Перчеклийски

Квалификация: Лекторът е преподавател в Катедрата по български език към Филологическия факултет на Югозападния университет „Неофит Рилски“. Води курсове по старобългарски език, история на българския (книжовен) език и редакции на старобългарския език. Досега е публикувал 3 монографии и над 60 статии, свързани с проблемите на българския език в неговия исторически развой.

Име: гл. ас. д-р Любка Ненова

Квалификация: Лекторът е преподавател в Катедрата по български език към Филологическия факултет на Югозападния университет „Неофит Рилски“. Води курсове по старобългарски език, история на българския език, история на българския книжовен език, съвременен български език, както и на избираемите дисциплини „Църковнославянският език“ и „Търновска книжовна школа“. Досега е издала 3 монографии и около 30 статии, свързани с проблемите на българската историческа граматика, текстологията, паисиезнанието, изкуствознанието и старобългаристиката.

11. Регистрация и такса

Департамент за езиково обучение и продължаващо образование

- Такса за участие: [Посочете таксата]
- Регистрация: [Линк или информация за регистрация]